

Akadēmiķa Jāņa Endzelīna
150. dzimšanas dienas atcerei
veltīta starptautiska zinātniska konference

ENDZELĪNS. VALODA. LAIKS

International Scientific Conference
to commemorate the 150th anniversary
of the academician Jānis Endzelīns

ENDZELĪNS. LANGUAGE. TIME

Rīga
2023. gada 22.–23. februāris

Rīga
February 22–23, 2023

TREŠDIENA, 22. FEBRUĀRIS

WEDNESDAY, FEBRUARY 22

	Latvijas Universitātes Lielā aula, Raiņa bulvāris 19, Rīga	Aula Magna of the University of Latvia, Raiņa bulvāris 19, Rīga
10.00–10.30	KONFERENCES ATKLĀŠANA	OPENING OF THE CONFERENCE
10.30–11.30	PLENĀRSĒDE	PLENARY SESSION
11.30–12.00	Pārtraukums	Break
12.00–13.20	PLENĀRSĒDE	PLENARY SESSION
13.20–13.40	Jāņa Endzelīna darbu izlases rādītāja atvēršana	Launch of the thematic and word index of works by Jānis Endzelīns
13.40–15.00	Pārtraukums	Break
15.00–17.00	Apvidvārdu talkas godināšana ar stāstījumiem par apvidvārdiem, folkloras kopu uzstāšanos un Jānim Endzelīnam veltītās pastmarkas atvēršanu	Celebration of Apvidvārdu talka (collaborative work of regional word collection): Latvian dialect presentation, folklore group performances

CETURTDIENA, 23. FEBRUĀRIS

THURSDAY, FEBRUARY 23

	Kalpaka bulvāris 4-107, Rīga	Kalpaka bulvāris 4-215, Rīga
	SEKCIJU DARBS	SESSION WORK
10.00–11.40	Onomastika Onomastics	Gramatika Grammar
11.40–12.10	Pārtraukums	Coffee Break
	SEKCIJU DARBS	SESSION WORK
12.10–13.30	Onomastika Onomastics	Jānis Endzelīns pasaulē. Interpunkcija The global spectrum of Jānis Endzelīns. Interpunction
13.30–15.00	Pārtraukums	Coffee Break
	SEKCIJU DARBS	SESSION WORK
15.00–16.40	Dialektoloģija Dialectology	Terminoloģija. Valodas kultūra. Gramatika Terminology. Language culture. Grammar

TREŠDIENA, 22. FEBRUĀRIS / WEDNESDAY, FEBRUARY 22

	KONFERENCES ATKLĀŠANA / OPENING OF THE CONFERENCE
10.00–10.30	Valsts prezidenta EGILA LEVITA uzruna / Address of the President of Latvia EGILS LEVITS Latvijas Universitātes rektora INDRIĶA MUIŽNIEKA uzruna / Address of the Rector of the University of Latvia INDRIĶIS MUIŽNIEKS
	PLENĀRSĒDE / PLENARY SESSION
10.30–11.30	SANDA RAPA, DAINA NĪTIŅA. Jāņa Endzelīna dzīve un lingvistiskie uzskati MIHAILO PROCENKO / MYKHAYLO PROTSENKO, SERHIJS KUDELKO / SERGIY KUDELKO. Jāņa Endzelīna dzīve un darbs Harkivā (1909–1920) ANNA STAFECKA. Jānis Endzelīns un latviešu dialektoloģija
11.30–12.00	Pārtraukums / Break
12.00–13.20	PĒTERIS VANAGS. Jāņa Endzelīna nozīme latviešu rakstu valodas vēstures izpētei GRASILDA BLAŽIENE / GRASILDA BLAŽIENĒ. Jānis Endzelīns – baltu onomastikos tyrējas DITE LIEPA, KRISTĪNE MEŽAPUĶE. Jāņa Endzelīna izstrādāto valodas kultūras normu ievērošana 21. gadsimta divdesmitajos gados MĀRIS BALTIŅŠ. Profesora Jāņa Endzelīna terminoloģiskais mantojums un tā apzināšanas problēmas
13.20–13.40	JĀŅA ENDZELĪNA DARBU IZLASES RĀDĪTĀJA (sast. Dz. Hirša, O. Bušs, I. Zemzaris) ATVĒRŠANA LAUNCH OF THE THEMATIC INDEX OF WORKS BY JĀNIS ENDZELĪNS (comp. by Dz. Hirša, O. Bušs, I. Zemzaris)
13.40–15.00	PĀRTRAUKUMS / BREAK
15.00–17.00	APVIDVĀRDU TALKAS GODINĀŠANA / CELEBRATION OF APVIDVĀRDU TALKA (COLLABORATIVE WORK OF REGIONAL WORD COLLECTION) Chaired by Gundars Āboliņš
	PASĀKUMA ATKLĀŠANA / OPENING OF THE CELEBRATION
15.00–15.15	Dzied folkloras studijas “Banga” ansamblis / Performance by the folklore studio “Banga” Valsts prezidenta EGILA LEVITA uzruna / Address of the President of Latvia EGILS LEVITS Latvijas Universitātes rektora INDRIĶA MUIŽNIEKA uzruna / Address of the Rector of the University of Latvia INDRIĶIS MUIŽNIEKS UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas ģenerālsēkretāres BAIBAS MOĻŅIKAS uzruna / Address of the Secretary-General of the UNESCO Latvian National Commission BAIBA MOĻŅIKA
15.15–15.25	Jānim Endzelīnam veltītās pastmarkas atvēršana / Launch of the postage stamp dedicated to Jānis Endzelīns
	APVIDVĀRDI TRIJOS DIALEKTOS / REGIONAL WORDS IN LATVIAN DIALECTS
15.25–15.45	Apvidvārdi vidus dialektā Stāsta Sanda RAPA, Anete OZOLA, Liene MARKUS-NARVILA. Dzied folkloras studijas “Banga” ansamblis
15.45–15.55	Apvidvārdi lībiskajā dialektā Stāsta Valts ERNŠTREITS. Dzied “Skandinieki”
15.55–16.05	Apvidvārdi augšzemnieku dialektā Stāsta Janīna KURSĪTE-PAKULE. Dzied sēju tradicionālās mūzikas grupa “Krāce”
16.05–16.30	Čaklāko talcinieku un pagastu godināšana / Celebration of the most active participants and parishes

CETURTDIENA, 23. FEBRUĀRIS / THURSDAY, FEBRUARY 23

SEKCIJU DARBS / SESSION WORK		
Sēdi vada / Chaired by	Laimute Balode, Renāte Siliņa-Piņķe	Anna Vulāne, Andra Kalnača
10.00–10.20	Anta TRUMPA. Latvijas mājvārdu vienskaitļa un daudzskaitļa formas no Jāņa Endzelīna un Jura Plāķa vietvārdu vākumiem līdz mūsdienām	Aksels HOLVŪTS / Axel HOLVOET. No latviešu valodas imperatīva vēstures
10.20–10.40	Renāte SILIŅA-PIŅĶE. Par Latvijas vāciskajiem un latviskajiem muižu vārdiem	Simons FRĪSS / Simon FRIES. On the diachrony of the Latvian debitive
10.40–11.00	Ilga JANSONE, Lembits VABA. Igauņu cilmes uzvārdi 1935. gada tautskaites materiālos Vidzemē	Andra KALNAČA. Lietvārdi ar priedēkli vai salikteni? Morfoloģiskās un sintaktiskās vārddarināšanas robežgadījums
11.00–11.20	Pauls BALODIS. Dubultuzvārdi Latvijā	Ilze LOKMANE, Baiba SAULĪTE. Infinitīva palīgteikumi un teikuma tipu robežgadījumi “Nacionālajā korpusu kolekcijā”
11.20–11.40		Martins KRĒMERS / Martin KRÄMER. Secondary stress and vowel intensity in Latvian
11.40–12.10	Pārtraukums / Break	
Sēdi vada / Chaired by	Ilga Jansone, Pauls Balodis	Ilze Lokmane, Sintija Ķauķīte
12.10–12.30	Laimute BALODE. Ko atklāj mūsdienu Latvijas iedzīvotāju priekšvārdi	Regīna KVAŠĪTE. Jānis Endzelīns un lietuviešu valodnieki
12.30–12.50	Daiva SINKEVIČŪTE / Daiva SINKEVIČIŪTĒ. Baltišķu vārdu davimo polinkiai emigrācijā XX a. pabeigšana – XXI a. (Jungtinės Karalystės atvejis)	Kaspars KĻAVIŅŠ. Salīdzināmi vēsturiskās metodes lietojums Jāņa Endzelīna un Pētera Šmita veiktajā Eiropas un Āzijas garīgās kultūras mantojuma interpretācijā
12.50–13.10	Antra KĻAVINSKA. Lauka pētījums Aglonā: socioonomastisks ieskats	Venta KOCERE. Jānis Endzelīns un gruzīņu valodnieks Georgijs Ahvlediani (1887–1973)
13.10–13.30	Jana BUTĀNE-ZARJUTA. Jauniešu priekšvārdu variācijas: situatīvais raksturojums derivatīvā aspektā	Sintija ĶAUĶĪTE. Pieturzīmju lietojums tekstveides funkcijā
13.30–15.00	Pārtraukums / Break	
Sēdi vada / Chaired by	Anna Stafecka, Edmunds Trumpa	Māris Baltiņš, Regīna Kvašīte
15.00–15.20	Dace MARKUS, Anna VULĀNE. Kā loka verbus <i>ēst</i> un <i>gulēt</i> dažās dziļajās latgaliskajās izloksnēs?	Vaida BUIVĪDIENE / Vaida BUIVYDIENĒ, Lina RUTKIENE / Lina RUTKIENĒ. The impact of the Lithuanian primers and elementary books on the development of the standard Lithuanian language at the beginning of the 20th century: basic linguistic terminology
15.20–15.40	Anete OZOLA, Edmunds TRUMPA. Piezīmes par lībiskā dialekta Kurzemes izlokšņu prosodiju	Jānis VECKRĀCIS. Lingvistiskā aina latviešu botānikas mācību grāmatās (1880.–1940. gadi): stabilās un mainīgās iezīmes

15.40–16.00	Ieva OZOLA. Pasīva formas un to lietojums Lejaskurzemes izloksnēs	Katrīna ERŠTIĶE, Ieva KRAUKLE. Angļu valodas metaforisko terminu atveides paņēmieni
16.00–16.20	Miroslavs JANKOVJAKS / Mirosław JANKOWIAK. Baltisms in Belarusian subdialects in Latvia. Vocabulary in the field of rural economy	Rasole VLADARSKIENE / Rasolė VLADARSKIENĒ. Jonas Jablonskis ir lietuvių kalbos rašybos norminimas
16.20–16.40	Daiva AĻŪKAITE / Daiva ALIŪKAITĒ, Violeta MEIĻŪNAITE / Violeta MEILIŪNAITĒ. Rytų aukštaičių grafolektai, arba rašytinis tarmiškumas stebimuoju laiku	
16.40	Konferences noslēgums / Closing of the Conference	